

Felalós szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Köziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1909. SZEPTEMBER 29.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 221. SZÁM.

Előfizetési árak.
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy órára . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petít sor szá-
mításal díjszabás szerinti

Iparosok és tisztviselők.

Kassa, szept. 28.

Az építőiparosok országos kongresszusa után az állami tisztviselők egyesületének tisztviselői gyűltek össze Kolozsvárra, hogy érdekeik felett tanácskozzanak. Mintha az időösszeegyezés is azt akarta volna szimbolizálni, hogy az iparosok és tisztviselők érdekeit egy közös kapcsolat fűzi össze. — Az építőiparosok szövetségének keletkezése is szinte azonos az állami tisztviselők országos egyesülete létesítésének időpontjával, ami azt bizonyítja, hogy közös ok, közös cél, közös törekvés kényszerítették az állami tisztviselőket is a szervezkedésre. Az állami tisztviselők, miként az iparosok egy-egy hatalmas voksoló osztályt képeznek, melyeket a mindenkor közjogi pártok saját önző céljaira használtak ki, anélkül, hogy ezzel szemben érdekeiket a megfelelő védelemben részesítették volna, sőt az állami tisztviselők kenyérkeresetüknél fogva ugyiszólva ki voltak szolgáltatva az államhatalom birtoklóinak s nem is olyan régen még a tisztviselő csak úgy gyakorolhatta a politikai jogát, ahogy felülről parancsolták.

Ilyen guzsbakötés között mit csinálhatott a szegény állami beamter, mint hallgatott és türt. Ez a keserves türés volt közös osztályrészüik.

Igaz, hogy az iparosok szabadsága mindig nagyobb volt, mint a tisztviselőké, mind azonáltal egyik sem nagyon merete megkezdeni a szervezkedés munkáját, mely egyedül biztosítja az elnyomott osztályok sikerét.

A szervezkedés eszméje azonban mégis felébresztette a különböző szét-szórt emberekkel bíró osztályokat. A szervezkedéssel egyszerre megváltozott a helyzet képe s a tömörített erő már az első évek alatt is szép eredményeket aratott a maga számára. Különösen az állami tisztviselőknél lehetett látni, a hol az egyesület megalakulásával egy nagy erkölcsi osztály nyerte vissza önértékét és szabad cselekvési gondolkozását. Most ez az osztály megélhetése biztosítása végett kérhet és ha nem kap, követelhet. Az iparosság szervezkedésével szintén ezt érte el.

Követelheti, hogy az ország iparának megmentése végett az állam intenzívebben gondoskodjék azokról a feltételekről, melyek Magyarország

iparának felvirágozását biztosítják. Most keresni kell a közös érveket az iparos és tisztviselő osztály között, mely együttes munkára hívja tel úgy az iparosokat, mint a tisztviselőket.

Nem kell azt fejtegetni, hogy gazdaságilag milyen szétválaszthatatlanul összefügg az iparos és tisztviselő-osztály, hogy ezeknek az együttes munkája nagy eredményeket jelenthet a nemzeti vagyonosság szempontjából.

Ez az együttes munka abban a közös törekvésben kell, hogy megnyilvánuljon, hogy az állami tisztviselők saját, jól felfogott érdekükben is támogassák az iparosok küzdelmét, mert Magyarország iparának és iparosságának ereje az állami tisztviselők jobb megélhetésére is nagyban kihat.

A válság.

— Saját tudósítónktól. —

A mai nap ugyancsak nincs híján a legkülönbözőbb és a legérdekesebb politikai eseményeknek. Kétségtelen azonban, hogy a legnagyobb jelentőségű közöttük a függetlenségi párt délutáni értekezlete, amely ezáltal ismét bebizonyította, hogy a párt és vezére tökéletes bizalomban, szeretetben és politikai együttérzésben forrnak össze.

A délutáni pártértekezleten valósággal elragadta Kossuth tömör, markáns és pőz nélkül elmondott rövid beszédével lelkesedő híveit, akik ma újból meggyőződhetnek arról, hogy a pártnak egyetlen hivatott vezére Kossuth Ferenc, aki a király előtt is a legméltóbban, a legbecsületesebben és ha kell, a legrigorózusabban tudja képviselni a függetlenségi párt álláspontját.

Az intézőbizottság ülésén Kossuth Ferenc maga terjesztette elő, hogy a királyhoz meghívást kapott és a hét közepén fog, mint a többség vezére, az uralkodó elé járulni.

Az intézőbizottság ülése mindössze 12 percig tartott. Kossuth Ferenc megnyitva az ülést, tudatta a bizottság tagjaival, hogy a kormány lemondása a felség elé terjesztett és hogy kijelentés van arra, hogy a parlamentáris elveinek megfelelően, első sorban a többség vezére kap legközelebb meghívást a királyhoz.

Ezután megbeszélték a Ház elnapolásának kérdését, amelyre nézve az intézőbizottság egyhangú megállapodásra jutott.

A függetlenségi párt értekezletével egy időben, s azt megelőzőleg a képviselőház mai ülésére vonatkozólag a nap egész folyamán tartott az előkészítési munkája. Elsőben délelőtt a képviselőház bankbizottsága ülésezett s egyhangúlag elhatározta, hogy a már megszövegezett és a hitelesített bizottsági jelentést a Ház ülésén beterjeszti. Ezzel azonban nem kívánja provokálni a Ház idevonatkozó határozatát.

A kamarai választások.

A kereskedő lista biztosítva van.

Ellenmozgalom az iparos osztályban.

A kamarai választásokban, a kereskedők harmonikus egyetértésre jutottak. Nagyjából biztosra vehető, hogy a lista keresztül megy és sokan csak azt sajnálják, hogy olyan férfi, mint Széman József kereskedő kimaradt. A kamara belületében valóban nagy szerep várt volna reá. Hajthatatlan magyar érzése, mely soha nem alkalmazkodott a fenálló uralomhoz, hanem mindenkor híven kitartott a függetlenségi elv mellett, nagyon hasznosan érvényesült volna, gazdasági önállóságunk ama harcában, melyből a kamarák is kell, hogy kivegyék a maguk részét.

Talán még a választás napjáig lesz rá mód, hogy Széman József számára helyet biztosítsanak. Igaz, ő nem keresi a mandátumot, s ezeket a sorokat is pusztán a magunk jó szántából írjuk, annak az elvnek az alapján, hogy az érdemet elismerés illeti. S meg vagyunk róla győződve, hogy kereskedőink el nem felejtik, minő pártatlan és igazságos működést fejtett ki Széman az adókövető bizottságban, hogy ez által is hála kötelezte kereskedőinket, bár főleg erre a tisztségre őt értékes személyes kvalitásai teszik hivatottá. A választási mozgalmaktól szerényen tartózkodó Széman József személyére mi hívtuk fel a figyelmet s mint örömmel tapasztaljuk, figyelmzettetésünk élénk visszhangra talált a kereskedők körében.

A kereskedő osztályban ellenmozgalom, mely a meglévő listát egy új listával, illetve egy új kombinációval akarná varriálni, alig várható. Annál kevesebb ellenmozgalom készül az iparosok taborában. Közöltük volt a kamara ipari osztályának jelöltjeit, s mint értesülünk, ez nem elégítette ki az iparosok várakozását. A listán több olyan egyén szerepel, kinek a stréberségen egyéni érdemei nincsenek. Azt hisszük, még is csak az volna a döntő szempont, hogy első sorban is, a maguk ipari szakmájukban elsőrangú, művelt és képzett iparosok képviseljék a kamarában az iparos osztályt.

Az erős hullámnak egyik folyománya, hogy új lista készül, mely az első listán felsorolt jelöltekből az érdemeseket megtartja s csupán azok helyébe állít új jelöltet, akiknél van sokkalta odaválóbb iparos. E célból az ellenpárt szorgalmasan gyűjti a híveit s kész a legmesszebb menő agitációra. Az iparos lista új alakulására még visszatérünk.

Takács Menyhért dr.

a Kazinczy-kör új elnöke.

A Kazinczy-kör, amikor még nem volt szigorubban vett irodalmi társaság, az elnöki székbe a társadalmi tekintély úrmértékével keresett méltó elnököt. A kassai társadalomban élvezett tekintély és pozíció

jutatta Münster Tivadart, néhai volt polgármesterünket is az elnöki székbe, miután az elhunyt elnök egyébként kitűnő egyéni tulajdonai mellett, vajmi kevés vonatkozásban állott a produktív irodalommal. Az új elnök, Takács Menyhért dr. jászóvári prépost-praelátus, szintén első sorban a társadalmi pozíció előkelősége címén ad díszet a Kazinczy-kör első székének. Szerencsére itt a tekintélyt kereső tradíció olyan férfiúra talált, ki nemcsak díszes állása vonzó előnyeit hozza magával a Kazinczy-kör elnöki székébe, hanem tudós is, még pedig a javából. Tudománya emelte őt impozáns karrierje magaslatára s ennek a magaslatnak ormát ő aranyozza be értékes egyénisége gazdag kincstárával.

A kör tagjai talán annak örülnek, hogy sikerült az elnöki székbe ismét egy tekintélyes férfit megnyerniük. Mi azonban abban látjuk a választás jelentőségét, hogy Takács Menyhért tudománya felszökteti az elnöki szék arfolyamát s oda már — legyen az minél később — csak a tudomány címen ülhet a jövő elnöke. Hisszük, hogy Takács tudománya, serkentő hatást fog gyakorolni a körnek kulturális munkára szorított valamennyi tagjaira s hisszük, hogy a felszabadulást váró energiák útja nem fog beleütközni az elnöki tekintélybe. A Kazinczy-kör hivatása magaslatára juthat, ha az eszmék mérközését nem gátolja s a gondolatok szabad szárnyalását nem szorítja meghatározott sablonok közé. Ebből a mérközésből aztán kipattanhat az új tüzek szikrája is.

A Kazinczy-kör ma délután 6 órakor tartotta meg elnökválasztó közgyűlését Lekly Gyula kir. tan. alelnök vezetése alatt. A Kazinczy-kör egyhangulag Takács Menyhért dr. jászóvári prépost-praelátust választotta meg elnökül. Az új elnök, a tagok lelkes éjenzése közepette foglalta el helyét, és a nagy tetszéstől kísért beszédben jelölte meg azt az irányt, melyen a Kazinczy-körnek haladnia kell.

Mit tárgyal a város?

A szerdán délután megtartandó városi közgyűlés napirendjét a jogügyi, gazdasági és pénzügyi bizottság a tegnapi megtartott együttes ülésben tárgyalta le, melyről a következőkben számolunk be:

Soukup Adolf laktanyafelügyelő 40 éves szolgálati idő után beadta a nyugdíjaztatás iránti kérvényét. A 70 esztendő városi tisztviselő kérelmének teljesítését pártólól terjeszti az együttes bizottság a közgyűlés elé. A kaszárnyák feletti felügyelet egyébként ezután egy hivatal hatáskörébe fog tartozni. Kovács Zsigmond városi pénztáros havi szabadságának meghosszabbítását kéri 10 óra. A bizottság egyelőre csak 3 havi szabadságot javasol.

A segélykérelmek ezuttal is bővítenek. Az Uránia munkásgimnázium 1000 K segély iránti kérését a bizottság 500 K erejéig pártfogolja. A női gazdasági iskolának azonban 400 köbméter tüzifa ingyenes adását nem javasolja, mert hiszen ez az intézet ugyis részesül évi 2000 korona segítségével. A felső kereskedelmi iskola igazgatóságának a női kereskedelmi tanfolyam részére 400 K-t, a Kazinczy emlékünnepre 300 K-t javasol.

A Rákóczi és Bethlen-körut s néhány utca burkolatára szükséges kölcsön felvétele tárgyában azt javasolja a bizottság, hogy a községi kölcsönökkel foglalkozó fővárosi bankoktól is ajánlat kéressék.

A házi pénztár 1908. évi zárszámadását az albizottság rendben találta. A vágyon 269000 K. szaporulatot mutat.

A Városszépítő Egyletnek ama kérését, hogy a helypénzt és a rendőrségi díjakat a város engedje el, a bizottság nem ajánlja teljesíteni.

A színház és mozi közötti harc eldöntése a bizottság álláspontja szerint, nem a közgyűlés feladata.

A tervbevett utcaaszfaltozással a pályázók közül a Neuchatel céget ajánlja a bizottság a közgyűlésnek.

A gyermek-munka.

Az erőkihasználás, népiesebb nyelven: az erő kizsákmányolása és kiuzsorázása régi fogása a gyári iparnak. Ezért állították munkás sorba a gyermekeket. A gyerekek adható napszám olyan jelentéktelen, hogy a gyermek-erőnek a lelketlenségig való felhasználása olcsóvá teszi a termelést. Gazdasági szempontból hasznos ez a rendszer, annál ártalmasabb társadalmi szempontból. Az ipari munka, ha nem a kimélet szabja meg a mértékét, pusztító hatású lehet. A serdületlen gyermekek elsenyvednek, nem fejlődnek, testük-lelkük elsovad. És ez az emberanyag, amely hivatva volna érettebb, teljesebb erővel szolgálni a magyar ipart, leromlik még az erőkapás előtt.

Mi még nem jutottunk el a gyermek-munkának törvény erejével való megvédelmezéséig. De azért nem mondható, hogy éppenséggel semmit se tettünk ez irányban. Erre is kiterjedt a hivatott körök figyelme és éppen ennek következtében írta meg dr. Chyzer Béla „A gyermekmunka Magyarországon” című könyvét, amelyben igen gondos adatok alapján a Magyarországon főlalálható gyermekmunka tudományos értékű leírását adja. Egy-egy fejezet igazán megrendítő hatású, mint pl. mindjárt az első is, amelyben tudományos megfigyelések alapján megírja, milyen rettenetesen bomlasztó hatása van a tulhajtott munkának a gyermek fejletlen szervezetére.

A kisipari üzemekben — írja Chyzer Béla — különösen a pék, cipész, csizmadia, hentes, lakatos és szabó foglalkozások azok, melyekben gyakran egész éjjeleken át dolgoztatják a gyermekeket.

Mi sem természetesebb, hogy a nappal nem pihenő és éjjel munkában álló gyermekek álmosak, figyelmetlenek. A munkaadók, hogy a gyermeket ébren tartsák, ezt a legkülönbözőbb módon igyekeznek elérni.

A legegyszerűbb módja ennek a daloltatás, mely különösen pékműhelyekben és üveggyárakban szokásos. A gyermekek, hogy az álmat elűzzék, saját szerű éneklőbeszédet sajátítanak el, énekelve számolnak és beszélnek.

Az ébrentartásnak egy más neme, hogy a gyermekek cigarettát kapnak az álom elűzésére. Elvéve kevés táplálékot, tejet kapnak a gyermekek éjjeli munkaközben, azonban ez ritkaság számba megy, miként több helyről értesülök, inkább izgató és szesz italokkal, fekete kávéval, rumos teával, borral és pálinkával igyekeznek a gyermekek álmoságát elűzni.

Nyersebb fajtája az ébrentartásnak a vízzel való locsolás, melyből különösen a pékiasoknak jut ki bőven.

A türelmetlenség és a belátás hiánya sok munkaadót arra bír, hogy a gyerme-

ket éjjeli munkában testi fenytékekkel tartásák ébren.

Chyzer sorra veszi az ipari üzemeket és kimutatja melyik milyen károkat okoz az emberanyagban. A téglavetők gyermekei többnyire görbehátuak. Az üveggyárakban 1902-ben 198 sérülés fordult elő, hatvan sérült tízennégy évnél fiatalabb gyermek volt. A malmokban még az üveggyáraknál is több a baleset és a halálos szerencsétlenségek hetven százaléka éppen a gyermekek között szedte áldozatát. A pékműhelyekben akár husz óráig egyfolytában foglalkoztatják az inasokat. A legtöbb pékias lába meggörbül. A csizmadiasok munkaideje legtöbb helyen szintén 18—20 óra.

Borzalmas adatok ezek. A magyar faj fejlődését veszedelemzetik ezek a visszaélések és a veszedelmeket csak törvénytől hárihatjuk el.

HIREK.

— Halálozás. Klein Mór Emil kassai címfestő hosszas betegség után 27 éves korában elhalt. A fiatalon elhunyt iparos rokonszenves tagja volt a kassai iparostársadalomnak és szakmájában egyike a legkiválóbbaknak. Hozzátartozóin s rokonain kívül számos jó barátja gyászolja.

— Istentisztelet. Az izr. anyaközség Rákóczi-körutci nagytemplomában a szukköth-ünnepe első napjai alkalmából az istentiszteletek sorrendje a következő: 29-én szerdán d. u. 5 és fél órakor máriav; 30-án csütörtökön d. e. 6 és fél órakor Laskótnó; 31-én pénteken d. e. 8 és negyed órakor ifjusági istentisztelet; let; d. e. 10 órakor muszaf hitszónoklattal; d. u. 4 órakor mincha; d. u. 5 és fél órakor máriav; október 1-én pénteken d. e. 6 és fél órakor kaskómó; d. e. 8 és negyed órakor ifjusági istentisztelet; d. e. 10 órakor muszaf; d. u. 5 és fél órakor mincha és máriav; október 2-án szombaton d. e. 6 és fél órakor kaskómó; d. e. 10 órakor muszaf; d. u. 3 órakor mincha.

— Birósági jegyzők mozgalma. A nagyvárad kir. törvényszéki, ügyéségi, városi és vidéki kir. járásbiróságok jegyzői kara az idős birósági jegyzők előmenetelének gyorsabbá tétele érdekében mozgalmat indított. A mozgalomhoz, a mely nagy arányokat öltött, most a dévai törvényszék és ügyészség jegyzői kara csatlakozott egyhangu lelkesedéssel. A dévaiak a jegyzői kar lassu előmenetelében rejülő sérelmeket a birói állások szaporításával tartják orvosolhatónak, oly módon, hogy töröltessék el az albirói állás, helyette VIII. osztályu birói állások rendszeresíttessenek és a megüresedő birói állások lehetőleg rövid idő alatt jegyzőkkel töltsenek be az áthelyezések lehető mellőzésével. Kivánják továbbá a IX. fizetési osztályu jegyzői állások rendszeresítését, a melybe minden jegyző, jegyzői ki nevezésétől számított két év multán hivatalból jusson. Kivánják végül a díjtalan joggyakornoki szolgálat végleges eltörlését.

— Gyermekvédelem. Özv. Okruh-lánszki Jánosné egy 11 éves és 4 éves gyermeket cipelt magával csavargása közben. A rendőrség az asszonyt előállította s a gyermekeket a gyermekmenhely gondjára bízta.

— A feministák tiltakozó nagygyűlése a gyermekmunka ellen. Feministák Egyesületének gyermekvédelmi bizottsága Budapesten tegnapi délután a gyermekmunka

ÖN IS SZÉP

ruhában járhat, ha őszi ruháit vegyileg tisztíttatja és festeti

Telefon **BRADOVKA GYULA** Alapítási sz. 382. é. v. 1812.

kelmefestő és vegytisztító gyárában Kassa, Kossuth L.-u. 24.

Függönyök kiváló szépen és gyorsan tisztíttatnak. Gallér és kézelő vasalás és mosás.

ellen tiltakozó nagygyűlést tartott, amelyen igen nagy számu és előkelő közönség vett részt. A gyermekek alkalmazásának káros hatásait Ruffly Pál az állami gyermekvédelem országos felügyelője fejtette ki.

— Az Urániából. A kassai Uránia-színház holnap délután 4 órakor u. n. Kis Uránia előadást tart, amelynek keretében a „Szabadságharc“ kerül színre. Ez alkalommal a közoktatásra olyannyira hasznos, szórakoztatva oktató előadást a polgáriiskola növendékei fogják élvezni. Az érdekes előadást látogatni óhajtok részére a beléptidij: diákok 20, felnőttek pedig 30 fillért fizetnek. Csütörtökön este fél 9 órai kezdettel Uránia-előadásban „Velence“ kerül bemutatásra. A csütörtök délutáni gyermekelőadás a színházban folyó építkezési munkálatokra tekintettel elmarad.

— Pályázat rendőri állásra. Október hó 1-én 14 rendőri állás lesz betöltve. Kiszolgált katonák, csendőrök közül az altisztek előnyben részesülnek. Havi fizetés 66 kor. 66 fill., természetbeni lakás és egyenruha. Felvétel folyó évi szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor fog történni. Jelentkezők erkölcsi bizonyítvánnyal, katonakönyvvel és egyéb előképzettséget igazoló okmányaikkal a fent kitűzött napon reggeli 9 óráig személyesen jelentkezhetnek a rendőrfőkapitánynál.

— Csiky Gergely emléktárgyai. Aradról jelentik: Csiky Gergely nagy színműírónk Aradon lakó fia, dr. Csiky Ödön édesatyja összes hátrahagyott emléktárgyait és iratait teljénlotta az aradi Kölcsey-egyesületnek. Az egyesület az Aradon építendő kulturpalotában az emléktárgyaknak Csiky-szobát rendez be.

— Művészkolónia Kecskeméten. Kecskemét városában művészi és iparművészeti kolónia van alakulóban.

A kolónia kettős művészi feladatot vállal; egyik a tisztán képzőművészeti s ennek élén Iványi-Grünwald Béla fog állani s a mely teljesen szabad művészi iskolája lesz kezdőknek és haladóknak. A másik munkakör a dekoratív művészi, amely felöleli a modern iparművészet egész területét, a művészi nyomást és könyvkötést, a pergamen templomi munkát, a textilrész a modern gobelin és szőnyegek készítését, továbbá a templomi figurális és kiskeramikát. A települési mozgalom már megindult s azt a tervező művészekkel együtt Kecskemét város polgármestere, Kada Elek vezeti. A kolónia művész-résztvevői közül lenjárt Kecskeméten Grünwald Béla kivül Falus Elek, Olgay Ferenc, Bornemisza Géza, Mikola András, Perloth Vilmos, Ferkay Jenő, Réthy Kálmán, Bienerth Erik (oroszművész), Pólya Tibor és Pál István. Kecskemét városa tetemes anyagi áldozatot is készült hozni, hogy a kolóniát Kecskemétre telepítse.

— Gyilkos kerestetik. A rendőrség újabb köröző levelet adott ki az Eperjesen meggyilkolt Glück Dávidné gyilkosa ellen és 500 K. jutalmat tűz ki a gyilkos fejére. A gyanu újabban egy rózsafüzérekkel és keresztekkel házáló 45-50 éves, sovány cigányhoz hasonló egyénre irányul, aki augusztus 4-én a meggyilkolt üzletében járt. A köröző levél szerint különös ismertető jele, hogy „házalás közben a fejét kissé előretolja.“ Tessék megkeresni!

— Bolondgomba: Micsoda Györgyné és Duda István árulták a piacon. A rendőrség elkobozta tőlük a gonosz portékát és megindította ellenük a kihágási eljárást.

— Letartóztatott kereskedő. Laksz Vilmos kassai kelengyeárus ellen orgazdaság büntette miatt a törvényszék vádtanácsa előzetes letartóztatást rendelt el. A rendőrség ennekfolytán ma letartóztatta Laksz Vilmost és a kir. ügyészség fogházába szállította.

Torna cipők

az összes tanintézetek előírása szerint
32—35-ig K. 2.— 35—41-ig
K. 2:60

Fegyházkötésü

gyermekharisnyák (patent kötés)
36 fillértől feljebb kapható

Kircz Vilmosnál

„TURUL“ cipőüzlet elkülönített osztályában, KASSA, Fő-utca 26. szám.
Cimre kérem ügyelni!!!

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Elnapolva.

Budapesti tudósítók telefonjelentése:

Budapest, szept. 28.

A képviselőház mai ülését Justh Gyula nyitotta meg. Elparentálta Thaly Kálmán és Majthényi Ádámot, bejelenti, hogy Günther és Simkó képviselők lemondtak mandátumokról.

Bozóky Árpád a házszabályokhoz szólva, erősen támadja a kormányt, hogy a képviselők interpellációs jogát semmibe sem veszi. Most is több, mint 140 interpelláció van elintézetlenül.

Nagy György sürgős interpellációt jelent be a Curia elnöki állásának betöltése tárgyában. De az elnök nem adja meg az interpelláció elmondására az engedélyt.

Holló Lajos beterjeszti a bankbizottság ismert jelentését.

Okolicsányi László az igazoló bizottság előadója bejelenti, hogy igazolták Fekete László mandátumát.

Wekerle miniszterelnök jelenti be ez után, hogy a kormány beterjesztette a király elé lemondását. Ófelsége a többi párt vezérét magához hívatta.

Holló Lajos a kormány lemondásához szól hozzá. Nem lehet a kormányválság állandósításával fejtlenységbe sodorni az országot. Fejtegeti az országnak az önálló bankhoz való jogát.

Szünet után Molnár Jenő a balpárt nevében csatlakozik Holló Lajos álláspontjához.

Mezőfi Vilmos pártja nevében erősen támadja a kormányt és a többséget.

Mihályi Tivadar a nemzetiségi párt nevében örömmel veszi tudomásul a kormány távozását. A válság megoldása azonban csak az általános választói jog alapján képzelhető.

Nagy György támadja a kormányt. Tiltakozik a Ház elnapolása ellen. Követeli, hogy az önálló bank kérdését napirendre tűzzék.

Wekerle miniszterelnök sajnálja, hogy a kormány az általános választói jogot nem

valósíthatja meg. De ez a kérdés mindig a legkülönbözőbb szélsőségek által lett bolygatva. Ő a magyar hegemoniát védelmezte mindig a király előtt és ennek alapján akarta megvalósítani az ország függetlenségét. A kormány katonai kérdésekben nem szerelt le. Reméli, és azt akarja, hogy erőt a nemzeti érzésből fog meríteni.

Mihályi Tivadar tiltakozik még a nemzetiségi párt nevében azon vád ellen, mintha a nemzetiségek a külfölddel paktáltak volna.

A Ház azután tudomásul veszi a kormány lemondását és hozzájárul az elnök azon javaslatához, hogy a Házat október ötödikéig elnapolják.

Evvel az ülés véget ért.

Politikusok tanácskozása.

Budapest, szept. 28.

A képviselőház ma délelőtti megnyitása előtt Justh, Wekerle és Kossuth hosszasan tanácskoztak.

Wekerle cáfoltat.

Budapest, szept. 28.

Ma délben félhivatalosan megcáfoltatják a Reichspostnak azt a tudósítását, mintha Wekerle miniszterelnök azt az előterjesztést tette a királynak, hogy a 67 es pártokat egyesítse és az így összetoborzott többségre támaszkodva oszlassa fel a Házat. Ugy magát ezt a kombinációt, mint az előterjesztés megtételét koholmányoknak minősíti a félhivatalos cáfolat.

Gyulay Pál nagybeteg.

Budapest, szept. 28.

Gyulay Pál, az ősz író és kritikus nagybeteg. Állapota aggodalmat keltő.

Uj hadtestparancsnok.

Budapest, szept. 28.

A király mint azt pár nap előtt jeleztük, Schreiber Győző tábornokot a kolozsvári hadosztályparancsnokát nevezte ki budapesti hadtestparancsnokká.

Urania színház.

Tulajdonos: A Városszépítő Egyesület.

Mozgófényképek

Műsor 1909. szept. 28, és 29-én este 6 és háromnegyed 9 órakor.

A rendőrök sztrájkja. (Komikus jelenet.)

A párisi pünkösdi királyság 1900-ban. (Erdekes, természet utáni felvétel.)

Jim és Willy nősülnének. (Szính. műfilm)

Halászat dynamittal a Salamon szigetnél. (Színes természet utáni felvétel.)

Műsoron kívüli szám.

Baromfitenyésztés. (Természet után felvétel.)

A csavargó álma. (Dráma. Színes, színházi műfilm.)

Janika boszuja. (Mulató gyermekesiny.)

Walamennyi szám Pathé Fréres kép.

Helyárak: Páholyülés I.—K. I. hely 1.— K. II. hely 70 fillér. III. hely 40 fillér. Gyermekek és katonák a fél helyarat fizetik.

Jegyek előre válthatók Quirsfeld János ur üzletében Fő-utca 51. és Radó Béláné dohánytőzsdéjében Deák F. utca 16. Színházi pénztár nyitva 6-tól.

Révész Imre

tánciskolájában a tanítás
okt. hó 1., 2. és 3-án kezdődik

több csoportba beosztva. Beiratkozni már naponként lehet a táncitanító Fő-utca 46. szám I. emeleti lakásán. — A helybeli „Orsolya zárdában“ a tanítás szeptember 21-én veszi kezdetét; itt a beiratásokat a főtisztelendő főnöknő eszközli.

Nagyságos Asszony!

mielőtt őszi bevásárlásait eszközölné, ne mulassza el megnézni

Gombos Jenő

női ruhaszövet, selyem és finom mosó-kelméit

Kassa, Fő u. 39.,

ahol kizárólag elsőrendű áruk szigorúan a legutolsó divat szerint kaphatók.

Divatos selymek:

Moire Niagara 120 cm. széles estélyi ruhára;

Crepe Hector 120 cm. széles látogató ruhára.

Fleur de Velour és **Cotele gláce** 80 cm. széles. Kabát combinatio.

Blouz selymek: Moire raye és Surah Ecosais.

Legujabb szövetek:

Homespun és diagonal Cheviot, Serge-Kamgarn kosztümre minden létező divat-szinben.

Bluz-kelmék. Fekete-kelmék. Bársonyok.

Sealskin-plüs

130 cm. szélességben kabátra.

Elragadóan szép Modellek: Selyem juponok és luxus fehérneműekben.

Elismert szolid üzlet!

Az összes újdonságokból mintákat készséggel küldök.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN (SAJÁT HÁZÁBAN.)

Felsőmagyarország legrégebb és :: legnagyobb pénzüintézete. ::

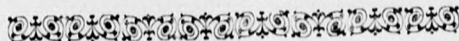
BETÉTEKET GYÜMÖLCSÖZTET.

KÖLCSÖNT

nyújt váltóra, betáblázásra, vagy folyószámla alakjában.

Ingyenes pénzáttalás Amerikába.

Legelőnyösebb feltételek megállapodás szerint.

Büglér-kávéház!

Kassa, Fő-utca 99. szám. Modernül átalakított, szolid alapon vezetett polgári kávéház. Új tekeasztalok, kitűnő kiszolgálás, tisztán kezelt kassai borok és kávéházi italok. Külön szobák társaságok számára.

Pártfogást esd!

NÉMET LAJOS, tulajdonos.

Farkas Mátyás

hygienikus BORBÉLY-ÜZLETE Fő-utca 35. sz. a. (a Dóm mellett.)

Pontos és tiszta kiszolgálás. Abonens vendégek részére kívánatra külön fiók. Mindennemű hájmunkák készíttetnek. — Illatszerknagy választékban kaphatók.

Farkas Adolf

villanyerőre berendezett sütődéjének elárúsító helyei: Fő-utca 3. — Fő-utca 105. — Kossuth L.-utca 2. — Mészáros-utca 62. — Nagyludmány-utca 12. szám alatt.

Olcso kenyér! Olcso liszt!
Kenyér árak: 1 kg. barna kenyér 10 kr. 1 kg. fehér kenyér 18 kr. Nagy barna kenyér 45 kr. Nagy fehér kenyér 50 kr. Graham kenyér 12 kr. — Liszt árak: 0-ás 25 kr., 2-es 24 kr., 4-es 23 kr., 6-os 22 kr., 7-es 21 kr. Rozsliszt: 1-es 22 kr., 2-es 20 kr.
8 drb. sütemény 10 kr.

Használt, jó karban lévő kerékpárt sürgős megvételre keresek.

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Makulatura papir

III kicsiben és nagyban III jutányos áron kapható III

a „NAPLO” kiadóhivatalában Kassán. Kossuth L. u. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaérol.)

Szatocscok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala

Kossuth Lajos-utca 16.

A legjobb szórakozó hely

GUTTMAN MÁRK

Horgony-kávéháza. Sörház-utca 7. szám.

Egész éjjel nyitva. Jó italok és ételek, gondos kiszolgálás, mérsékelt árak mellett.

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zaro, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22 $\frac{1}{2}$ óra, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyors-hajó összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyors-hajó oda és vissza.

Ezen gözöcsök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gözhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest. (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.